

Karayolları Bölge Müdürleri Toplantısı
İdare-Müteahhit İlişkileri Oturumu
Türkiye Asfalt Müteahhitleri Derneği-ASMÜD
Yönetim Kurulu Başkanı Ayberk Özcan'ın Konuşma Metni
9 Nisan 2016, Ankara

Sayın Bakanım,
Sayın Genel Müdürüm,
Saygıdeğer Karayolcular,
Sektörümüzün Değerli Temsilcileri,

Hepinizi şahsım ve üyelerimiz adına saygıyla selamlıyorum.

Kuruluşumuzun 20. yılında ülkemiz yol ve asfalt sektörünün tek temsilcisi olarak bu kürsüde tekrar sizlerle birlikte olmaktan duyduğum memnuniyeti belirterek sözlerime başlarken, görüşmeleri dün tamamlanan 66. Karayolları Bölge Müdürleri Toplantısında alınan kararların, ülkemize ve sektörümüze hayırlı olmasını diliyorum.

20 yıldır bu sektörde var olmanın ve hizmet sunmanın gururunu yaşarken, sektörümüzün ülkemizde yürütülen dev projeler ve artan karayolu işlerine paralel olarak önemli gelişmeler kaydettiğini belirtmek istiyorum. Kurulduğumuz yıllarda bu kürsüden sürekli ödenek sorununu gündeme getirirken, bugün 2015 yılında karayolu yatırımları için 20 Milyar TL'lik rekor düzeyde ödenek sağlandığını, tüm müteahhit hak ediş ve geçmiş yıl alacaklarının 2016 sene başında ödendiğini ve bu yıl için yatırım ödeneğinin 9,5 Milyar TL olarak belirlendiğini görüyoruz. Bu miktardaki sene başı ödeneği, şantiyelerimizi zamanında açmayı ve işlerimizi programladığımız şekilde yürütmemizi sağlayarak, çalışma azmimizi ve hızımızı artıracaktır. Sektörümüz adına Sayın Bakanımızı ve Genel Müdürümüzü kutluyor ve teşekkürlerimizi arz ediyorum.

Ancak, hepimizce bilenen bir hedef var. 2023 hedefleri.

Bu hedeflere ulaşabilmek için, 2023'e kadar yıllar itibariyle yatırım ödeneğinin 2015'de gerçekleşen tutarın gerisinde kalmaması gerekmektedir. Yani ödeneklerde sürekliliğinin sağlanması ve ayrıca yıl içinde dengeli bir şekilde dağıtılması iş programlarımızın gerçekleştirilmesi açısından son derece önemlidir.

Bizim için önemli olan bir diğer konu da, hak edişlerin zamanında ödenmesi.

Hak edişlerine fatura kesen ve müteahhip ay bu faturanın KDV'sini ödemek durumunda olan müteahhitlerimizin mağduriyetlerinin engellenmesi için hak edişlerin zamanında ödenmesi konusunda Sayın Bakanımızın desteklerini bekliyoruz.

Biz asfalt sektörünün temsilcileri olarak, karayollarının asfalt işleri ile ilgili 2023 hedefleri doğrultusunda, kamu finansmanı ile gerçekleştirilecek işler ve bakım-onarım için her yıl yaklaşık 45 milyon ton BSK üretilmesi gerektiğini tespit ettik. Son yıllardaki BSK üretimi ile ilgili rakamlara baktığımızda, karayollarında kullanılan sıcak karışım asfalt miktarının 2014 yılında yaklaşık 17,5 milyon ton olduğunu, 2015'te ise 16 milyon tona yaklaştığını görüyoruz. 16 milyon ton, son 5 yılın en düşük gerçekleşmesi. Belirtmek isterim ki, 2023 hedeflerine ulaşılması için asfalt işlerine ağırlık verilmesi gerekiyor.

Ülkemiz asfalt sektörü, kapasitesi 160 ton/saat üzerinde olan ve sayısı 450'ye yaklaşan asfalt plantleri ile yılda yaklaşık 75 milyon ton asfalt üretme potansiyeline sahiptir.

Aralık 2015 itibariyle, kamu finansmanı ile yapımı devam eden projelerin toplam tutarı 58 milyar TL'yi aşmaktaydı. Bu tutarın yeni projelerle 100 milyar TL'ye ulaşabileceğini düşünüyoruz. Buna ilave olarak, yap-işlet-devret finans modeliyle yürütülen önemli mega projeler de var. Ayrıca, 64. Hükümet Programında yer alan öncelikli otoyol projeleri de mevcut.

YANİ YAPILACAK ÇOK İŞ, SEKTÖRÜMÜZÜN DE BU İŞLERİ YAPACAK KAPASİTESİ VAR. ANAHTAR KELİME İSE KAYNAK.....

Bizi endişelendiren en büyük sorun, özellikle son aylarda ülkemize derin acılar yaşatan terör olaylarıdır. Terörü lanetliyoruz!! Ve inanıyoruz ki, bu sancılı süreç hızla aşılacak ve yatırımlara hız kesmeden devam edilecektir.

Sektörün son bir yılda gündemindeki önemli konuların başında, bilindiği gibi kamu ihale mevzuatında sorunları çözmeye yönelik yeni çalışmaların yapılması gelmektedir. Bilindiği gibi, Bakanlığımızın bu konu ile ilgili olarak sektörde hizmet veren sivil toplum kuruluşlarını görevlendirmesinden sonra bu konuda, sektörün görüş ve önerileri Kamu İhale Kurumuna iletilmiş, KİK de hazırladığı ihale kanunu taslağını sivil toplum kuruluşlarıyla paylaşmıştır. Taslak incelenmiş olup, ASMÜD-TMB-İNTES ortak görüşü geçen hafta KİK'e iletilmiştir.

Daha önce çeşitli platformlarda size aktardığımız sorunlardan bazılarının, bu tasarıda çözüldüğünü görmekten memnunluk duyuyoruz. Ancak, yeni yapılan bazı değişiklikler ile mevcut yasadaki bazı sorunlu maddeler hakkındaki görüşlerimizi sizinle paylaşmak ve desteğinizi almak istiyoruz.

- İlk olarak, değinmek istediğim konu, karayolu işlerinde sıkça karşılaştığımız bir durum olan ön proje ile ihaleye çıkılması. Bildiğiniz gibi ön proje ile yapılan ihalelerde yaklaşık maliyetin doğru olarak saptanması ve tekliflerin sağlıklı hazırlanması mümkün değildir. Bu nedenle ihalelere kesin proje ile çıkılmasının gerekli olduğunu düşünüyoruz.

Bu konuyla ilgili olarak mevcut uygulamada mağdur olduğumuz bir husus da, işin yapımı sırasında proje değişikliği nedeniyle, iş kalemleri miktarında artma olması halinde idare tarafından verilen projeye göre teklif edilen birim fiyatların düşürülerek revize edilmesidir. İşe ilişkin projelerin İdare tarafından hazırlanarak Yükleniciye teslim edilmesine rağmen, proje değişikliğinden kaynaklanan artışların faturasının müteahhitlere kesilmesi hakkaniyete uymamaktadır. Umuyoruz ki kanun değişikliğine paralel olarak yapılacak ikincil mevzuata ilişkin düzenlemelerde, bu konu da ele alınarak, müteahhit kusuru dışında proje değişikliğinden kaynaklanan iş artışlarında revize fiyat uygulaması kaldırılır.

- Mevcut yasada olduğu gibi bu tasarıda da yaklaşık maliyetin gizliliği korunmuştur. Ancak bazı kuruluşların yaklaşık maliyetin açıklanması yönünde görüş beyan ettiklerini biliyoruz. Biz de STK'lar olarak bu görüşü destekliyor, yaklaşık maliyetin açıklanmasını istiyoruz.
- İhalede "kısmi teklif" usulüyle işin parçalara ayrılarak ihale edilmesi olanağı yaratılmıştır. Bu usulün özellikle karayolu yapımı gibi bütünlük gerektiren işlerde, süreklilik, kalite ve garanti açısından sorunlara neden olabileceği düşünülmektedir.
- Devam eden işlerde, iş durum belgesi için, ilk sözleşme bedelinin tamamlanması ile birlikte toplam sözleşme bedelinin en az % 80'ine ulaşması şartı aranmaktadır. Keşif artışı olmayan işlerde, işin sözleşme bedelinin %80'i tamamlanmasına rağmen belge alınamamakta, "sözleşme bedelinin tamamlanması" şartı aranmaktadır. Keşif artışı olsun olmasın, tüm işlerde sözleşme bedelinin %80'i tamamlandığında, müteahhide belge verilmesi daha adaletli olacaktır.
- Devredilen İşlerde ise, ilk sözleşme bedelinin en az % 80'inin tamamlanması şartıyla, son on yıl içinde geçici kabulü yapılan yapım işlerinden deneyim belgesi alınabileceği belirtilmektedir. Burada geçici kabul şartının aranmadan işin toplam sözleşme bedelinin %80'inin tamamlanması şartının belge verilmesi için yeterli olacağını düşünmekteyiz.
- Tekliflerin değerlendirilmesi konusunda, teklif fiyatının %1'inden az olan aritmetik hatalarda birim fiyat esas alınarak düzeltilmesi imkanı sağlanmıştır. Ancak bu düzenleme, sınır değer civarında yoğunlaşmış olan teklif sahiplerini önemli ölçüde etkileyecek olduğundan hatanın, toplam fiyat sabit kalmak suretiyle alt kalemlerdeki aritmetik hatalarda gerekli düzeltme yapılarak giderilmesinin daha uygun olacağını düşünmekteyiz.
- Aşırı düşük teklifler konusunda sektörümüz, açıklama istenilmeksizin aşırı düşük tekliflerin reddedilmesi gerektiğini düşünmektedir. Bu sağlanamıyorsa, sorgulama yapıp yapılmaması konusunda idarenin yetkilendirilmesinin daha uygun olacağı görüşü gündeme gelmelidir. Aksi halde, ihalelerin sonuçlandırılması süreci; önce ilgili idareye itiraz, ardından KİK'e itiraz ve sonrasında ki yargı süreci göz önüne alındığında aylarca sürebilmektedir.
- Sektörümüzde İhale kriterleri konusu sorunların yaşandığı önemli bir husustur. Yapılan değişiklikte; Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin **Fiyat veya Fiyat dışı unsurlara** göre değerlendirileceği belirtilmektedir. Sektör olarak mevcut kanunda olduğu gibi hem fiyatın ve hem de fiyat dışı faktörlerin bir arada değerlendirilmesinin daha uygun olduğunu düşünüyoruz. Ancak, fiyat dışı unsurun mevcut uygulamadaki gibi fiyatla değerlendirilmesinin amaca uygun olmadığını düşünüyoruz. Tasarıda, fiyat dışı unsur olarak **En düşük maliyet, Fiyat-kalite ve Maliyet-kalite** parametreleri esas alınmıştır. Yapım işlerine en uygun yöntemin seçilmesi ve gelişmiş ülkelerin kalite kriterleri incelenerek ülkemiz şartlarına en uygun değerlendirme sisteminin geliştirilmesi gerekmektedir.

Burada belirttiğim konulardan özellikle, değindiğim son konu olan "ihale kriterleri" konusunda ortak bir çalışma grubu kurularak, görüş paylaşımında bulunulmasının yararlı olacağını düşünmekteyiz.

İhale mevzuatı konusunu kapatmadan konu ile ilgili olarak geçmiş toplantılarda gündeme getirdiğimiz, sınır değer hesaplamasına esas olan N katsayısı ile ilgili sorunun çözülmesinden duyduğumuz memnuniyeti belirtmek ve teşekkür etmek istiyorum.

Sizinle paylaşmak istediğim diğer önemli bir konu da, sözleşmesinde fiyatı bulunmayan yeni iş kalemlerinin bedelinin tespitinde, idarede veya diğer idarelerde mevcut rayçilere, sözleşme bedeli ile yaklaşık maliyet arasındaki tenzilat oranının uygulanmasına ilişkin genelgedir. Bildiğiniz gibi yüksek tenzilatla alınan işlerde bu tenzilatın yeni iş kalemlerine de uygulanması işleri iyice yapılamaz duruma getirecektir. Biz, Yüksek Fen Kurulunun 2013/38 No'lu Genelgesinde belirtilen "İdarelerin yeni birim fiyat tespitinde ihale tenzilatına yer verilmemesi ve yüklenici karı ile genel giderin maksimum %25 oranını aşmamak şartıyla taraflarca müştereken tespit edilmesi" şartının uygulanmasını istiyoruz.

Konuşmama geçen seneki buluşmamızda da dile getirdiğim ılık karışım asfalt konusuyla devam etmek istiyorum. Biliyorsunuz, tüm dünyanın odaklandığı sürdürülebilirlik kavramıyla bağdaşan ılık karışım asfalt, ülkemizde de uygulaması başlayan çevreci bir tekniktir. İdare ve müteahhit olarak, bu tekniğin yaygınlaşmasından sorumlu olduğumuzu düşünüyorum. Bu kapsamda, mevcut ılık karışım asfalt şartnamesinin geliştirilmesine, tarif ve analizlerinin yapılmasına ve sektörün bilgilendirilmesine ihtiyaç duyulduğunu belirtmek istiyorum. Bu teknolojinin sektöre tanıtımını, üyemiz İsfalt A.Ş. ile birlikte düzenlediğimiz bir seminerler 2011 yılında yapmıştık. Bu yıl, uluslararası boyutta bir seminerle son gelişmeleri aktarmayı düşündüğümüz ılık karışım asfalt konusunda, başkanı olduğum Avrupa Asfalt Üstyapı Birliğince katkılarımızla hazırlanan "durum raporu" Türkçeye çevrilerek bastırılan kitapçık önümüzdeki hafta diğer yayınlarımızla birlikte bölgelere gönderilecektir.

Bu yıl ASMÜD'ün 20. kuruluş yıl dönümü. Biz bu yılı, çeşitli etkinliklerle kutlamak istiyoruz. Umarım, düzenleyeceğimiz seminer ve çalıştaylarda tekrar bir araya gelir, değerli deneyim ve görüşlerinizin de paylaşılacağı bu etkinliklerde 20. yılımızda asfalt endüstrisinin gelişmesine önemli katkılar sağlayabiliriz.

Sözlerime son vermeden önce, başkanı olduğum Avrupa Asfalt Üstyapı Birliği-EAPA ile Avrupa Bitüm Birliği-Eurobitume tarafından her dört yılda bir düzenlenen ve hatırlayacağınız gibi 5.'si 2012 yılında İstanbul'da gerçekleştirilen ve Sayın Bakanım Binali Yıldırımın tüm katılımcılarca çok beğenilen bir konuşmayla açtığı Eurasphalt & Eurobitume Kongresinin 6.'sı 1-3 Haziran 2016 tarihlerinde Prag'da yapılacaktır.

Tema'sı kamu altyapılarının en önemli varlıklarından biri olan yolun değerini vurgulamak üzere "**En Büyük Varlığımıza Yatırım**" olarak belirlenen kongrede, ülkemizden biri Derneğimizden olmak üzere 2 bildiri sözel olarak sunulacaktır. Dünya asfalt endüstrisinin bulunduğu bu kongreye Teşkilatınızdan gönderilen ve poster sunumuna seçilen 4 bildiriye sunacak 4 uzmanın, uygun görülmesi halinde, kongreye katılımlarını sağlamaktan memnuniyet duyacağımızı belirtmek isterim.

2017 yılı ise yol ve asfalt endüstrimiz için bir başka etkinliğe sahne olacak. Teşkilatınız, Başkanlığını üstlendiğiniz YTMK ile Derneğimiz işbirliğinin güzel bir göstergesi olan Ulusal Asfalt Sempozyumlarının 7.'sini önümüzdeki yıl düzenleyeceğiz. Asfalt ve yol konusundaki en son gelişmelerin aktarılacağı bu önemli etkinliğin çalışmalarına önümüzdeki aylarda başlayacağız.

Sözlerime son verirken, 2016 yılı iş sezonunun hedeflerin gerçekleşeceği başarılı bir yıl olması dileğiyle şahsım ve ASMÜD'ün tüm üyeleri adına hepinize saygılar sunarım.